

◀ ediyor: “Yakın zamanda imzalanacak olan TTİP (Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı Anlaşması) Türk şirketlerinin Avrupa pazarına girişinde bazı olumsuzluklar getirecek. İşte bu olumsuzlukları aşmak için Türkiye tarafının alması gereken önlemlerden biri de Almanya’daki şirketleri satın almak ya da ortaklıklar yapmak olacaktır.”

ABD ve AB arasında yapılacak TTİP ile birlikte AB ülkelerinde yüzde 2,6-9,7 aralığında refah artışı yaşanması bekleniyor. ABD’de ise bu artışın yüzde 13,4 olması tahmin ediliyor. Eğer Türkiye bu anlaşma dışında kalırsa (ki çok büyük olasılıkla kalacak) refah seviyesinde yüzde 2,5 oranında bir kayıp ve gayrisafi yurt içi hasılasında (GSYİH) ise 4 milyar dolarlık zarar oluşması bekleniyor.

TTİP’ten olumsuz etkilenmemek amacıyla, özellikle ihracat yapan KOBİ ölçeğindeki Türk şirketleri için Almanya’da iş birliği ya da satın almalar iyi bir yöntem olabilir. İki tarafın iş dünyasının birbirini tanıması bir avantaj. Ama belki de Türk KOBİ’leri için en önemli avantajlardan biri Almanya’da sahiplerinin yeni kuşağa aktarmadığı 10 bine yakın satılık KOBİ ölçeğinde şirketlerin bulunması. Bu şirketleri satın almak Türk KOBİ’leri için yeni fırsatlar yaratabilir.

— Mehmet Erdoğan Elgin

Sözün Özü: TTİP anlaşmasının olumsuz etkilerini bertaraf edebilmek için Türk KOBİ’lerinin Alman KOBİ’leri satın alması iyi bir fikir olabilir.

Ticaret

‘Güvenli Liman’ Gerçekten Güvenli mi?

▶ ABAD’ın karar uluslararası ticaret çevrelerinde büyük bir kaygıya sebep olabilir

▶ “2020’de AB vatandaşlarının kişisel verilerinin değeri yıllık 1 trilyon euroya ulaşabilir”

Avrupa Birliği’nin en yüksek yargı makama Avrupa Birliği Adalet Divanı (ABAD), 6 Ekim 2015 tarihinde verdiği, aylardır heyecanlı beklenen kararında, ABD merkezli özel şirketler ile AB arasında karşılıklı veri akışının önünü açan Güvenli Liman Anlaşması’nı (Safe Harbor) geçersiz kıldı. ABD ile AB arasındaki Güvenli Liman mekanizmasıyla, aralarında Google, Yahoo, Twitter, Facebook, Microsoft gibi

bilişim devlerinin de yer aldığı 4 bin kadar ABD merkezli şirket, mekanizmanın öngördüğü koşulları yerine getirdikleri takdirde AB vatandaşlarına ait kişisel verileri, ABD’deki merkezlerine aktarabiliyordu. Kararın açıklandığı dakikadan itibaren, gün boyunca #SafeHarbor terimi, sosyal paylaşım sitesi Twitter’da “trend topic” oldu. Avrupa merkezli sivil toplum kuruluşları, insan hakları savunucuları, bilişim sektörü temsilcileri, akademisyenler, bilişim ve insan hakları alanında çalışan hukukçular, kararı kendi açılarından değerlendirmek için yarışa girdi. Brüksel ve Washington merkezli lobi firmaları ise kararın açıklandığı günün sabahında erken mesai yaptı. Bütün bu kargaşanın ve AB-ABD ilişkilerinin bir günde değişmesinin sorumlusu ise 2008 yılından bu yana sosyal paylaşım sitesi Facebook kullanıcıları olan, Max Schrems isimli, 28 yaşındaki Avusturyalı doktora öğrencisi.

Schrems’in harekete geçmesinin ilginç bir öyküsü var. CIA’da sözleşmeli sistem analistiği yapan, Booz Allen Hamilton personeli Edward Snowden’in 2013 yılında ABD Ulusal Güvenlik Teşkilatı’nın (NSA), PRISM programı aracılığıyla milyonlarca kişinin kişisel verilerini topladığı yönündeki gizli belgeleri basına sızdırması, Max Schrems’i harekete geçirdi. Maximilian Schrems v Data Protection Commissioner C-362/14 başlıklı davanın tarafı Max Schrems, AB merkezli İrlanda’da bulunan Facebook’un, vatandaşların kişisel verilerini, hukuk dışı şekilde ABD’ye aktardığı iddiasıyla, yetkili İrlanda mahkemelerine dava açtı. İlgili İrlanda Mahkemesi’nin, Facebook’un ABD’ye veri aktarımının Güvenli Liman mekanizmasına

dayandığına hükmetmesinin ardından Schrems, davasını ABAD’a taşıdı. ABAD, 6 Ekim 2015 tarihinde açıkladığı kararda, Güvenli Liman Anlaşması’nın geçersiz olduğuna ve ABD’nin Avrupa standartlarında bir veri güvenliği mevzuatına sahip olmadığına hükmetti. ABAD’ın kararına göre; üçüncü ülkelerin AB ile karşılıklı veri akışı sağlayabilmesi için AB Temel Haklar Şartına ve ilgili AB Yönergesi’ne uyumlu kişisel verilerin korunması mevzuatına sahip olması gerekiyor. Öte yandan ABAD, kişisel verilerin korunması gibi temel haklara ve gizliliğe ilişkin bir konuda, Güvenli Liman gibi ikili anlaşmaların, AB üye ülke yetkili makamlarını veri güvenliği ihlallerini soruşturmadan alıkoymayacağına öne sürdü.

Karar, kişisel verilerin korunması alanında mücadele eden hak savunucuları ve aktivistler tarafından tarihi bir zafer olarak kabul ediliyor. Fakat meselelerin ekonomik boyutu, önümüzdeki dönemde uluslararası ticaret çevrelerinde büyük bir kaygıya sebep olacaktır gibi duruyor. Avrupa Komisyonu’nun Adalet ve İçişlerinden Sorumlu Eski Üyesi Viviane Reding, Kasım 2013 tarihinde konuya ilişkin yaptığı açıklamalarda, 2020 yılında AB vatandaşlarının kişisel verilerinin potansiyel değerinin yıllık 1 trilyon Euro’ya ulaşabileceğini ifade etmişti.

Güncel konjonktürde, uluslararası ticaret kapsamında karşılıklı veri akışının en yoğun gerçekleştiği alanı ABD ile AB oluşturuyor. Ayrıca küresel çapta sektör devi bulut bilişim firmalarının büyük bir bölümü de bilindiği üzere ABD merkezli. Diğer yandan, ABD ile AB arasında müzakeredilen mega ticaret anlaşması TTYO kapsamında e-ticaret, bulut bilişim, fikri mülkiyet, uluslararası mali veriler ve PNR gibi konular tartışılırken, kişisel verilerin korunması ve gizlilik meselesinin mutlak suretle masaya yatırılacağı da aşikar. Dolayısıyla ABAD’ın bu kararının, transatlantik ticaret ilişkilerinde bir takım belirsizliklere sebep olacağını söylemek şimdiden mümkün.

— Ahmet Ceran, *İktisadi Kalkınma Vakfı (İKV) Uzmanı*

Sözün Özü: Avrupa Birliği Adalet Divanı, ABD merkezli özel şirketler ile AB arasında karşılıklı veri akışının önünü açan Güvenli Liman Anlaşması’nı geçersiz kıldı.

Ne Dedi?

“NATO Konseyi’nin hemen bir olağanüstü toplantı yapması da işin ciddiyetini gösterdi. Putin’le arife günü uzun bir görüşme yaptık. Ardından Suriye’deki hava operasyonları üzerine telefon görüşmemiz de oldu. Ondan sonra neler yaşandığı ortada. Hava sahası ihlali oldu. Bu ihlaller ciddiyetle bağdaşmıyor. Yaşananlardan dolayı elbette kırgınlık içindeyiz. Bu şartlarda aramızın bir anlamı yok.”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan